

2016-05-12

Långsiktig skolutbyggnad - utredning

Inledning och sammanfattning

Nämndkontoret barn och utbildning upprättar årligen en kapacitetsprognos för de kommande 10 åren. Kommunfullmäktige beslutade 2013-10-24 § 70 att godkänna bedömningen av skolkapaciteten 2013-2022. Med utgångspunkt från den byggbaserade befolkningsprognosen 2013 samt att efterfrågan på skolplatser i andra kommuner är i nivå med dagens ökar behovet av platser i förskoleklass och grundskola i hela kommunen med drygt 500 till år 2021, enligt kapacitetsplanen.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2015-01-20 att ge stadsarkitektkontoret i uppdrag att utreda placering av ytterligare lokaler för skola, motsvarande 500 elever.

Denna utredning skedde till största del under år 2015 av stadsarkitektkontoret tillsammans med nämndkontoret Barn och utbildning. Möjligheterna att centralt i kommunen finna tomtmark lämplig att uppföra en ny grundskola som kan möta det ökande kapacitetsbehovet i centrala Ekerö undersöktes. Någon lämplig mark som uppfyller kraven på yta, kommunikationer med mera har varit svår att finna och barn och utbildningsnämnden beslutade i stället att pröva möjligheterna att utöka och omdisponera kapaciteten vid befintliga skolor.

Barn- och utbildningsnämnden fattade 2016-02-11 beslut i ärendet om Organisationsförändring och utbyggnad av skolor i centrala Ekerö (BUN15/154).

Behovet av skollokaler på sikt kvarstår dock eftersom ett större bebyggelsetillskott är planerat, vilket ökar behovet av skolplatsen i framförallt de lägre grundskoleåren. Denna utredning sträcker sig därför även bortom år 2021.

Utredningens slutsats är att:

En lösning på kort sikt (1-3 år) måste sökas inom gällande detaljplaner för skolverksamhet. Planlagd mark för skola finns i Sandudden.

Stadsarkitektkontoret föreslår att:

- pågående detaljplaneuppdrag för Ekerö centrum väster om Ekerövägen utökas till att omfatta även delar av Tappströmsskolan med syfte att möjliggöra mer skollokaler för att täcka skolbehovet på halvlång sikt (3-10 år).

- återkomma med uppdragsbeslut för detaljplan för ny skola vid Brygga för att täcka skolbehovet på halvlång sikt (3-10 år).

- återkomma med uppdragsbeslut för ny detaljplan för Ekebyhovsskolan, för att möjliggöra ytterligare skollokaler.

- verka för att ytterligare skola ingår i kommande detaljplan för marken för Asknäs/Älvnäs-området. Vid planering av Asknästäkten/Älvnäs/Brunna gärde ska ny skola ingå för att lösa skolbehovet på mer än 10 års sikt.

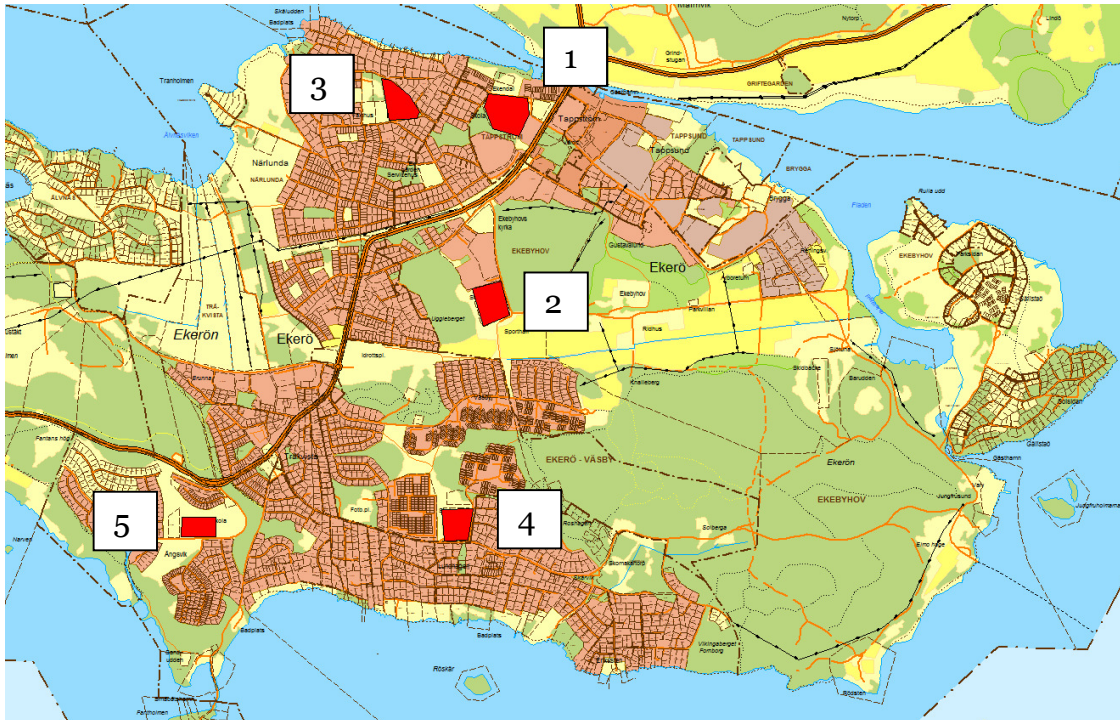
Syfte och avgränsning

Denna utredning syftar till att redovisa alternativ för hur en långsiktig lösning av skolkapacitetens behov kan ske. Avgränsningen görs till att redovisa större markytor (ca 25000 kvm) lämpliga för skoländamål. Uppdraget omfattar enbart Ekerö tätort.

De alternativ som utreds är:

1. Potential vid befintliga skolor genom att bygga nya skollokaler inom gällande detaljplaner. Byggnation kan provas direkt i bygglov.
2. Detaljplaneläggning av mark för en helt ny skola eller mer markyta intill befintliga skolor. Det finns ingen mark reserverad för sådant ändamål inom Ekerö tätort. En detaljplaneläggning behöver påbörjas under år 2016 för att nya skola ska kunna stå färdiga tidigast år 2021.

Potential i befintliga skollägen

1. Tappströmsskolan / Birkaskolan
2. Ekebyhovsskolan
3. Närlundaskolan
4. Träkvista skola
5. Sanduddens skola

1 Tappströmsskolan inkl Birkaskolan

Tappströmsskolan

Tappströmsskolan har idag ca 475 elever. Det är dels Tappströmsskolans egna elever i år 6 – 9 men även två klasser i åk 5 från Närlundaskolan till och med vårterminen 2016. Undervisningslokalerna för hemskunskap nyttjas av fler skolor bl a Birkaskolan. Beslut har fattats att från och med höstterminen 2016 tillkommer ca 165 elever i årskurs 7-9 från Ekebyhovsskolan.

Ekerö kommun har låtit ta fram en kapacitetsstudie för Tappströmsskolan (Aperto, utkast 2015-02-09, uppdaterat 2015-06-18). Den redovisar olika alternativ på utbyggnad av skollokaler. Vissa delar ryms inom gällande detaljplan, vissa kräver en ny detaljplan.

Gällande detaljplan medger att hela den byggbara ytan (A) kan bebyggas med skollokaler till en byggnadshöjd av 9,0 meter. Detaljplanen är relativt flexibel men har begränsningar med prickmark och även parkering.

Intill Ekerövägen finns mark planlagd för allmänt ändamål, dvs för t ex kommunal verksamhet. Här finns uppdrag att ändra detaljplanen för befintlig infartsparkering och kommunhus. Marken här har stor efterfrågan.

Utdrag ur gällande detaljplan.

Birkaskolan

Birkaskolan har ca 310 elever idag och ca 70 anställda. Det finns önskemål att utöka till 500 elever. Birkaskolan har en paviljong (380 kvm BYA x 2 vån) samt hyr delar av Tappströmsskolan. Byggnadsnämnden har förlängt tidsbegränsat bygglov för befintlig skolpaviljong t o m 2019-06-30. Innan det tidsbegränsade lovet löpt ut ska byggnaden undanröjas och marken återställas. Någon ytterligare förlängning efter detta är troligen ej möjlig. De provisoriska lokalerna måste alltså senast 2019 ersättas med permanent lösning i nya lokaler på platsen eller på annan plats. Birkaskolan har tittat på olika alternativa lösningar.

Kulturskolan

Kulturskolan har idag verksamhet i Tappströmsskolans lokaler. Om kulturskolan kan omlokaliseras till andra lokaler frigörs skolutrymme i befintliga byggnader.

Slutsats

För Tappströmsskolan finns flera alternativ:

1. Om Birkaskolan kan etablera sig på annan plats inom Ekerö kommun så frigörs mark vid Tappströmsskolan för kommunal skolverksamhet. Behovet för Birkaskolan är ca 3000 kvm lokalyta, helst i två plan, exkl idrottshall.

Idrottshall ca 500-700 kvm. Behov av tomtarea på ca 5-8000 kvm. Övriga önskemål är att marken ska vara placerad inom Ekerö tätort, ha nära till allmänna kommunikationer och gärna med möjlighet att samnyttja gymnastiksal.

2. Bygga ut Tappströmsskolan för att kunna ta emot 630 alternativt 720 elever. Detta kräver ett övervägande då skolan blir, i Ekerömått mätt, stor om Tappströmsskolan byggs ut och Birkaskolan blir kvar på samma plats. En utbyggnad av enbart Tappströmsskolan på platsen innebär inte någon anmärkningsvärt stor skola.

Stadsarkitektkontoret bedömer att del av Tappströmsskolans mark, bör ingå i planarbete för befintligt kommunhus och infartsparkering för att möjliggöra ytterligare skollokaler. Skolutbyggnad kan här komma att konkurrera med annan verksamhet som kan vara önskvärd såsom mötesplatser, lokaler för föreningsliv, sociala boenden för äldre eller funktionshindrade, handel, service. Möjligheten är dock stor att samutnyttja lokaler, t ex gymnastiksal även för allmänheten på kvällstid. En aula kan nyttjas både för elever och föreningsverksamhet etc. Stadsarkitektkontoret bedömer att denna fråga redan kan bedömas ingå i befintligt uppdrag.

2 Ekebyhovsskolan

Ekebyhovsskolan är till och med vårterminen 2016 en två-parallellig grundskola, åk F-9. Kommunens grundsärskola och fritidshem är en integrerad del av Ekebyhovsskolan. Tillsammans har de båda skolenheterna ca 510 elever, varav ca 30 i grundsärskolan, och 90 personal. Från och med hösten 2016 blir Ekebyhovsskolan en tre-parallellig F-6-skola. Tre paviljonger, två till sarskolan och en för grundskolan i två våningar finns idag. I norr finns en förskola (SI).

Utdrag ur gällande detaljplan.

Slutsats

Förstudie pågår för hur en utbyggnad av Ekebyhovsskolan kan ske. För en utvidgning av skolan krävs eventuellt ny detaljplan. Stadsarkitektkontoret föreslår att ett uppdragsbeslut för att upprätta ny detaljplan, med syfte att avsätta mer byggbar mark för skoländamål, bör tas snarast.

3 Närlundaskolan

Skolan är en två-parallellig F-5 skola med ca 300 elever. Skolan byggdes 1970 och ombyggnation har pågått under 2015-16 till två-parallellig F-6-skola. Även ny lekplats har anlagts på del av fotbollsplanen norr om skolan. Planuppdrag finns att ändra detaljplanen för att medge befintlig markparkering norr om skolan, vilket troligen inte innebär mer lokalyta.

Slutsats

Om Närlundaskolan ska expandera bör den byggas ut till tre-paralleller, vilket innebär en större utbyggnad. Markytan är begränsad och en sådan utbyggnad bedöms inte rymmas inom befintlig skolyta även med en ändring av detaljplan. Dessutom är tillgängligheten med bil inte optimal.

Direkt väster om skolan finns naturmark och fd växthusodling. Att skolan skulle utvidgas hit förordar stadsarkitektkontoret inte. Naturmarken i väster är uppskattad som allmän yta för både skola, förskola och omkringboende. Mark för växthusodling

är privatägd och kan innebära markföroreningar som inte medger känslig markanvändning om inte omfattande sanering utförs. Någon större utbyggnadspotential bedöms därför inte finnas vid Närlundaskolan.

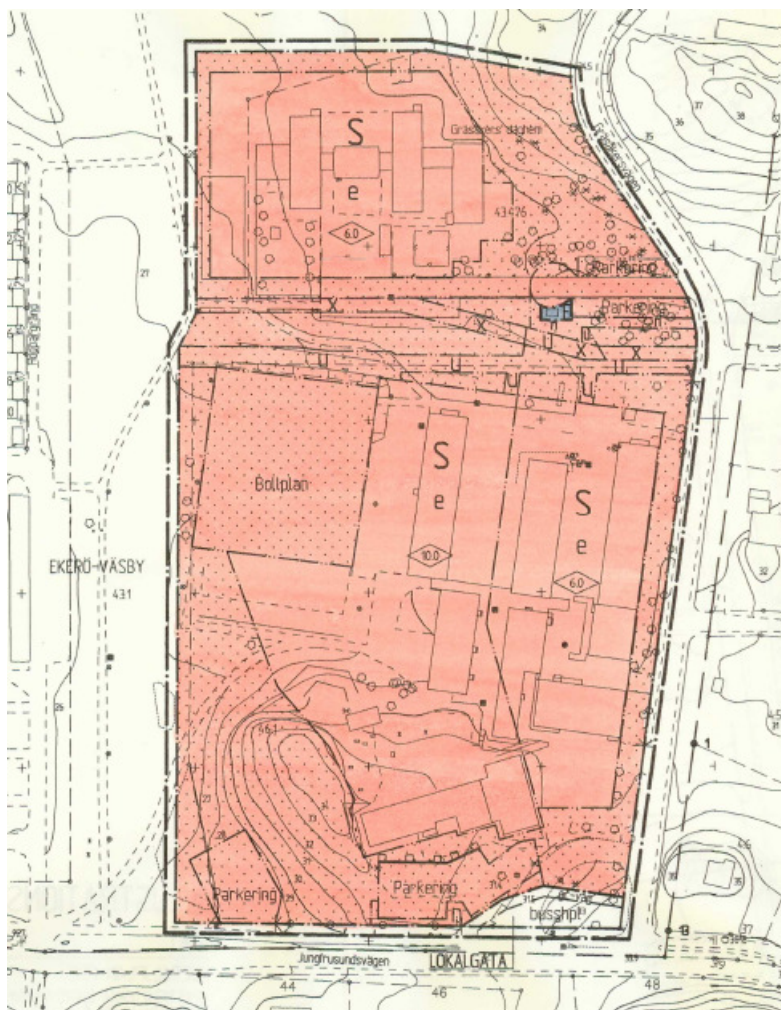
Utdrag ur gällande detaljplan.

4 Träkvista skola

Träkvista skola är en av kommunens två-parallelliga grundskolor för skolår F-9. Träkvista skola har ca 545 elever placerade i 3 olika byggnader; År F-3 finns i hus den nyaste byggnaden, som togs i bruk i och med höstterminstarten 2014. År 4-5 finns i byggnaden närmast Jungfrusundsvägen, vilken är den ursprungliga Träkvista skola. I sk C-huset finns år 6-9. C-huset togs i bruk 1999 i samband med att skolan gick från en traditionell F-6 skola till en F-9 skola. På skolan arbetar ca 60 personer. Skolan byggdes om, klart sommaren 2014.

Den nordligaste delen av detaljplanen används för förskola (Gräsåkers förskola).

Utdrag ur gällande detaljplan.

Slutsats

Potential för ytterligare större utbyggnad inom befintligt skolområde bedöms inte finnas. Marken i direkt anslutning till skolan består av naturmark i väster och bostäder i öster, vilket gör att ytterligare markytor inte heller finns så det motiverar att upprätta ny detaljplan.

5 Sanduddens skola

Sanduddens skola är i princip en 3 parallellig F-5 skola. Skolan har idag ca 320 elever. Från hösten 2016 blir skolan 2-parallellig F-6 skola. Efter beslut i barn och utbildningsnämnden pågår en förstudie för att klargöra förutsättningarna för att komplettera skolan med åk 7-9 (ca 250-300 elever). Den västra delen av den byggbara marken används för förskola.

Gällande detaljplaner vann laga kraft 2000-02-10 (5 års genomförandetid) respektive 2006-03-23 (10 års genomförandetid) och anger ett stort område för skolutbyggnad (S). Största byggnadsarea är 5000 kvm, 8 meter byggnadshöjd.

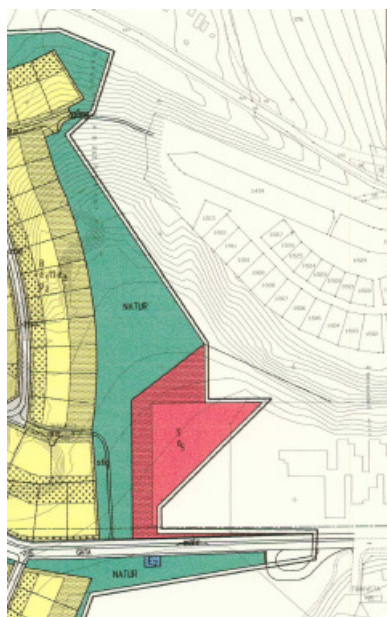
Slutsats

En förstudie har påbörjats för att utreda hur mycket skolbyggnader som skulle kunna tillkomma vid Sanduddens skola. Ett uppdrag att eventuellt upprätta ny detaljplan bör avvakta förstudien.

I närområdet pågår även naturvårdsprojektet "Sanduddens sandmiljöer" som en skolutbyggnad behöver förhålla sig till. En förutsättning för en god tillgänglighet till skolan är även en utbyggnad av bussgata från Sandudden västerut, vilket prövas i separat detaljplan. När bussgata byggs ut till Ekerö sommarstad kan upptagningsområdet utökas till sommarstan. Då frigörs plats i Sundby skola för trolig ökning från Helgö.

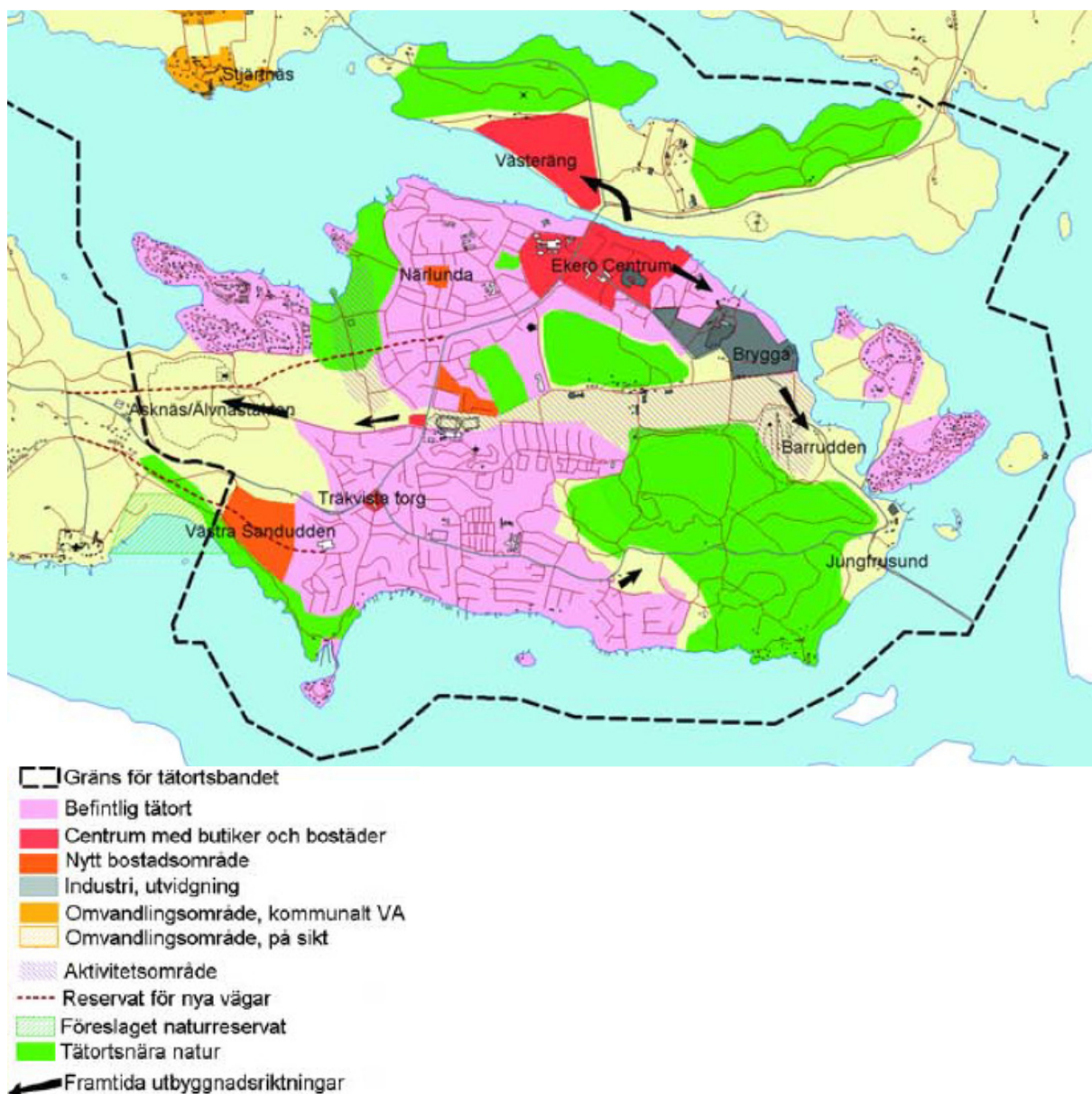
Utdrag ur gällande detaljplan.

Exploateringsgrad ingår i med S betecknat område i del av detaljplan för etapp II i Sanduddenområdet, laga kraft 2000-02-10.

Utdrag ur gällande detaljplan.
Helt nya lägen för skola

Att förlägga en helt ny skola motsvarande de befintliga kräver en markyta på ca 20-25 000 kvm. Större markytor har lokaliserats i lägen som inte är utpekade i Ekerö kommuns översiktsplan (antagen 2005) för annat ändamål, såsom industri eller aktivitetsområde. Något alternativ ligger inom mark utpekad som tätortsnära natur.

Större områden för enbart skola där planläggning skulle kunna inledas nu och vara klar tidigast om ca 5 år har identifierats på följande platser. Flera av dem har förutsättningar som gör att de vid närmare bedömning inte har prioriterats:

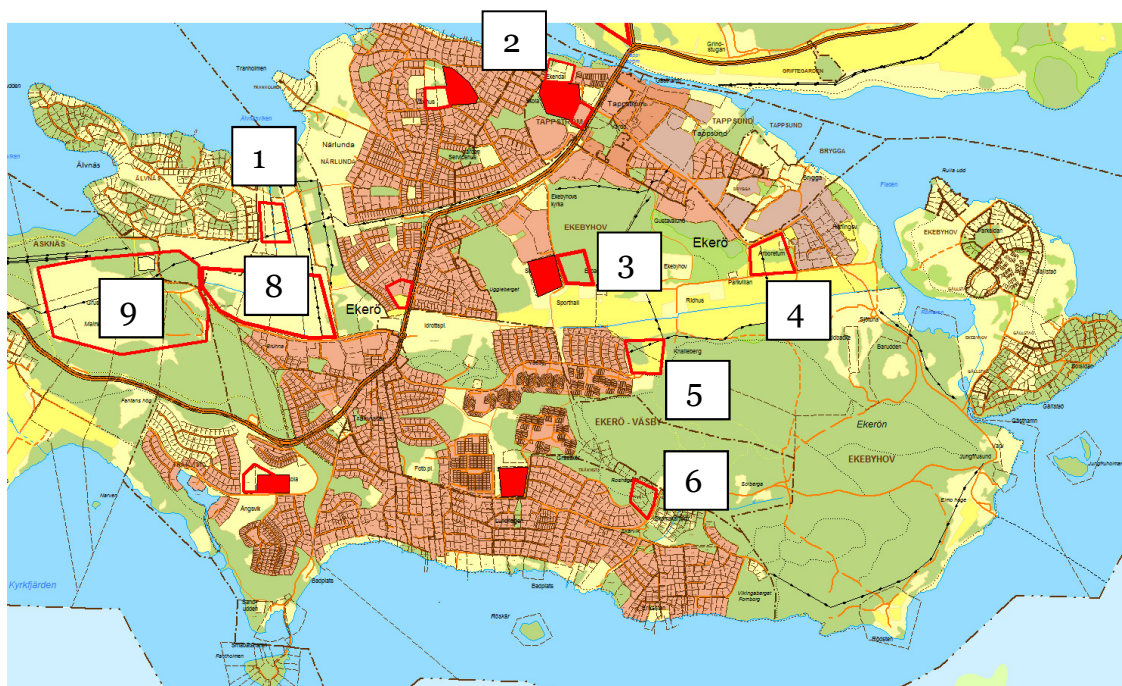
- 1) Älvsjö
- 2) Bollplan intill förskolan (Ekendal) vid Tappström
- 3) Ekebyhovsparken
- 4) Brygga
- 5) Knalleborg

- 6) Skärvik
- 7) Mark för förskola som omlokaliseras

Större markområden där ny skola kan integreras i större bostadsutbyggnad på längre sikt.

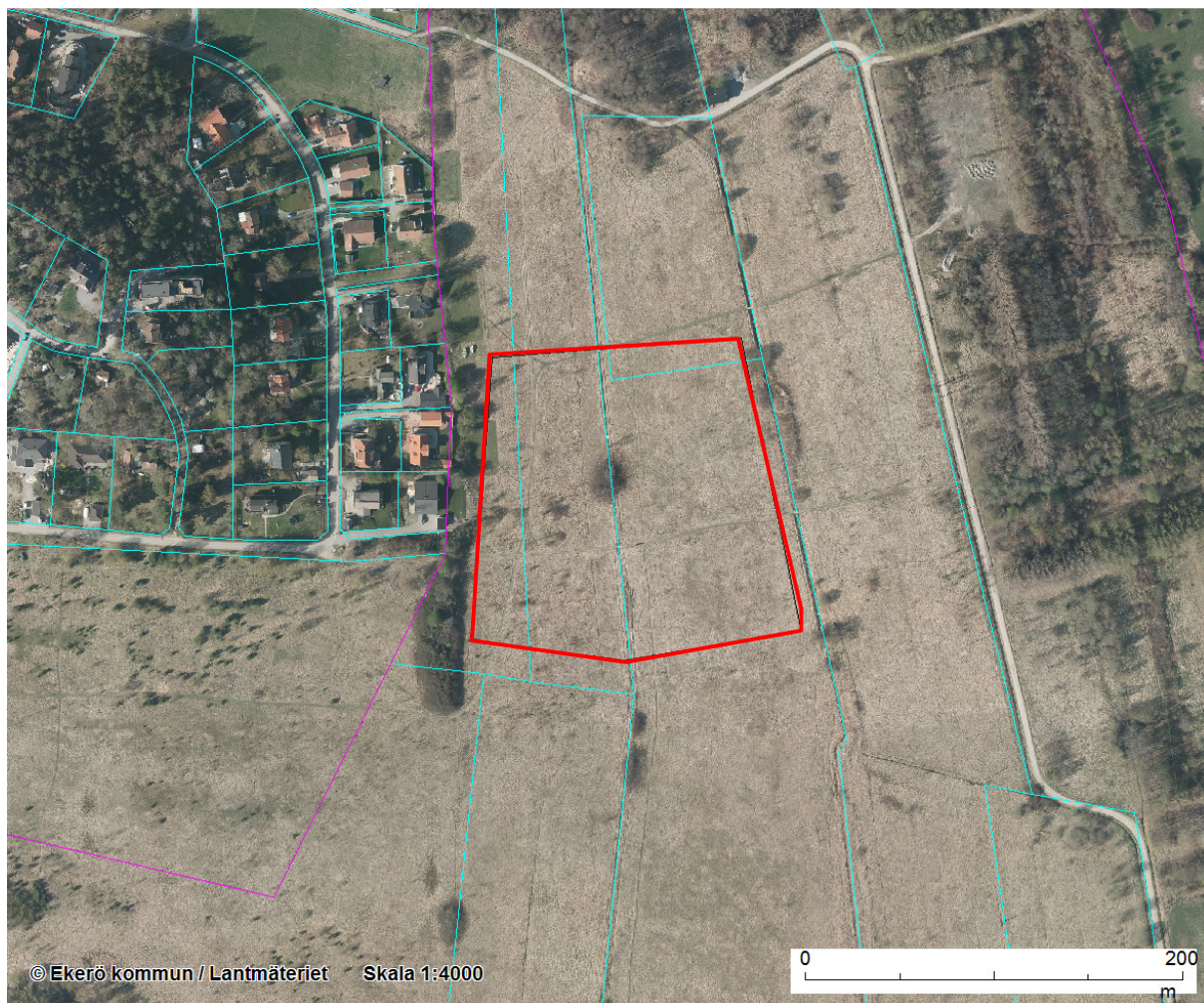
- 8) Brunna gärde, norr om Älvnäsvägen
- 9) Asknästkäkten, sydväst om Älvnäs
- 10) Västeräng norr om Tappströmskanalen

För dessa områden (8-10) krävs en samlad planering för bostäder, verksamheter, kommunal och kommersiell service, vägar, grönområden etc för att inte riskera att låsa markens möjligheter i för tidigt stadium. Dessa är aktuella att bebygga på längre sikt, dvs mer än 10-15 år.

Fyllda röda områden = befintliga skolområden
Röd kontur = förslag

1. Älvnäs

Marken har troligen sämre geotekniska förhållanden och ligger inom mark som i Ekerö kommuns översiktsplan är utpekad som tätortsnära natur.

Angöringsmöjligheterna med bil är inte optimal. Stadsarkitektkontoret bedömer att området bör hanteras med övrig byggnation vid Asknäs/Älvnäs/Brunna gärde på längre sikt. Norr och öster om föreslagen plats ligger marken lägre med översvämningsproblematik.

Yta: ca 25 000 kvm

Ägande: Privat

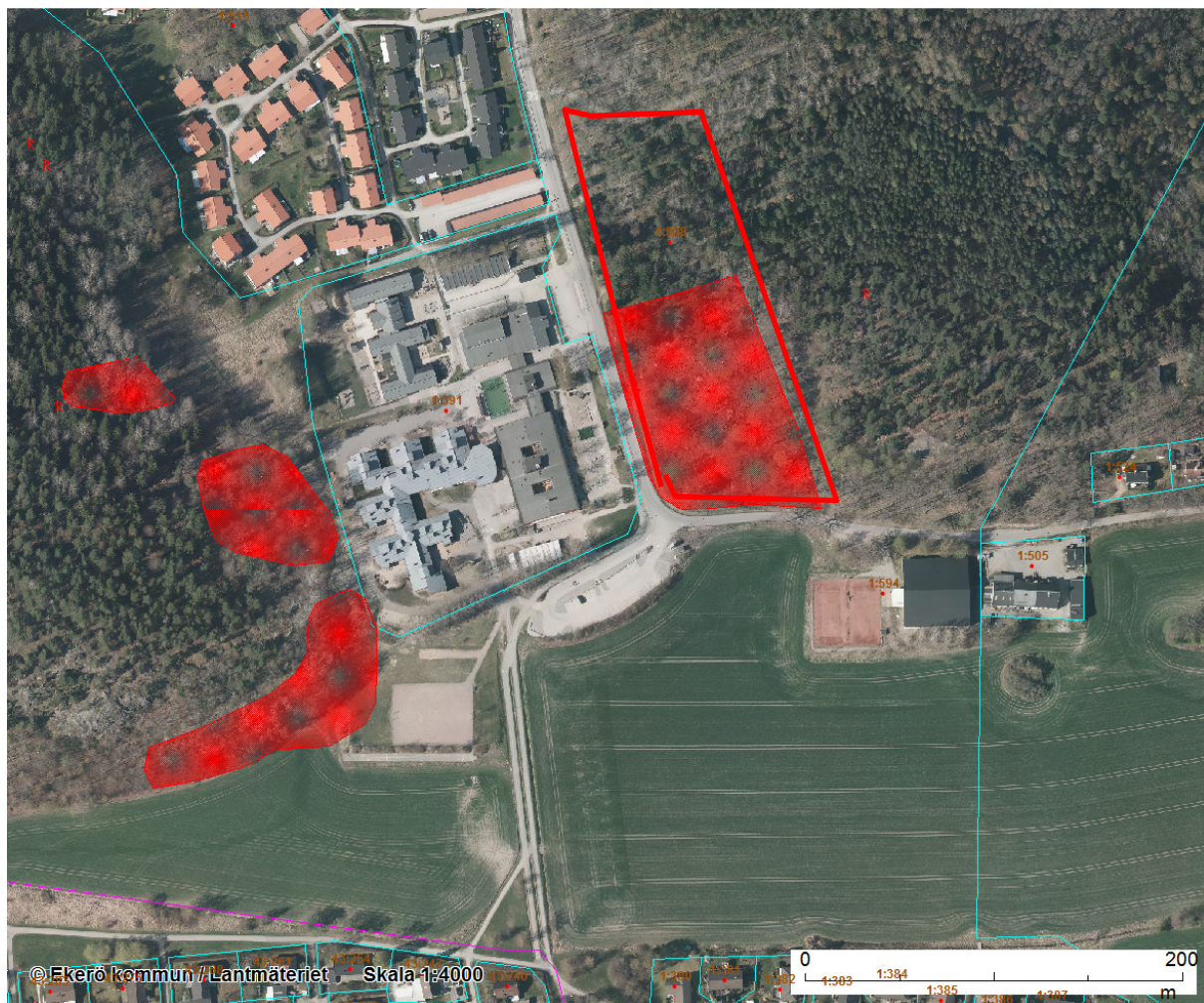
2. Bollplan intill förskolan (Ekendal) vid Tappström

Stadsarkitektkontoret bedömer att markområdet är för litet för hel större skola. Marken är troligen mer lämplig för utvidgning av förskola eller större lekpark etc.

Yta: ca 7000 kvm.
Ägande: Ekerö kommun

3. Ekebyhovsparken

Rödfyllda områden anger kända fornlämningar.

Markområdet har en närhet till gata, befintlig skola och sporthall, vilket är positivt. Området öster om Ekebyhovsvägen har dock höga kultur- och naturvärden och är utpekad i Ekerö kommuns översiktsplan som tätortsnära natur. Området är också relativt kuperat vilket innebär stora markingrepp och högre kostnader för att bebygga. Stadsarkitektkontoret bedömer inte att marken är lämplig att bebygga.

Yta: 20-25 000 kvm

Ägande: Ekerö kommun

4. Brygga

Marken ligger i direkt anslutning till gata och bedöms tillräckligt stor för en hel skola. Marken ligger nära större naturområden. Nackdelen är närheten till befintliga verksamheter i Brygga industriområde. En utredning för platsen behöver hantera eventuella störningar från industriområde, fordonstrafik samt Ekebyhovs reningsverk.

Stadsarkitektkontoret bedömer marken lämplig att utreda vidare för skolverksamhet. Eftersom många bostäder kommer att tillkomma runt Ekerö centrum är platsen i Ekerös östra del positiv. Gång- och cykelvägnät till Ekerö centrum är redan utbyggt.

Yta: ca 25 000 kvm
Ägande: Ekerö kommun

5. Knalleborg

Rödfyllda områden anger kända fornlämningar.

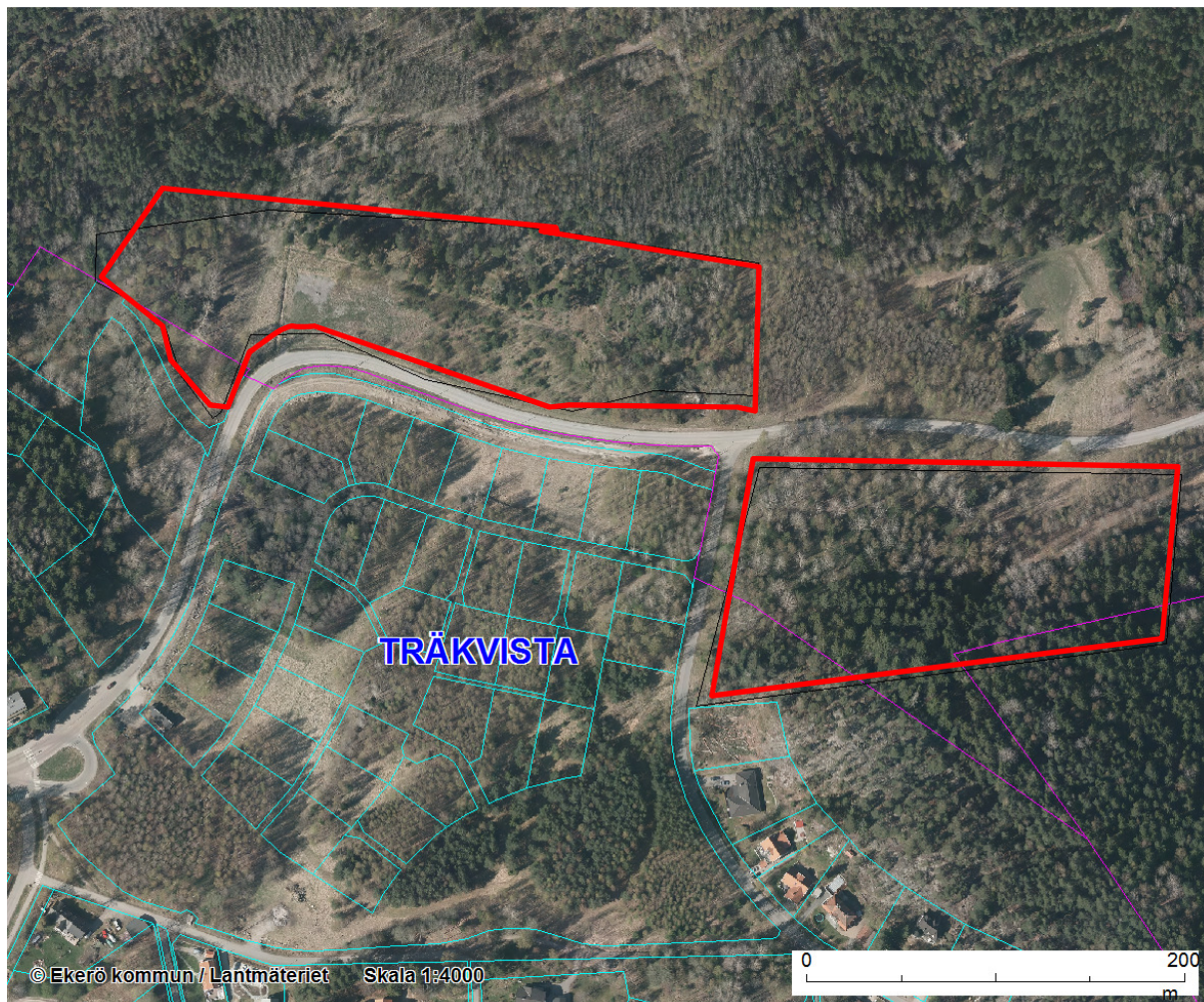
Direkt norr om Knalleborgs förskola. Marken är delvis avsatt som naturmark i gällande detaljplaner. Fornlämningen i nordväst begränsar möjligheten till byggnadernas placering. Läget i tätorten är inte optimal då placeringen längst in på Väsbyvägen innebär en ökad biltrafik på vägen. Området ligger nära Jungfrusundsåsens naturområde och ny sporthall direkt norrut på andra sidan Ekebyhovsdalen.

Stadsarkitektkontoret ser marken som möjlig för samhällsservice såsom skola, ytterligare förskola etc.

Yta: Ca 20 000 kvm

Ägande: Ekerö kommun

6. Skärvik, intill nytt gruppböende

I området pekas två delområden ut, ett norr om Jungfrusundsvägen och ett söder om. Marken ligger nära befintlig väg och intill nyttillkommande bostäder i Skärvik, vilket bedöms positivt. Det norra delområdet ligger inom Jungfrusundsåsens rekreatiomsområde och kommer påverka rekreatiomsvärdena på platsen. Området ligger inom det område, som Ekerö kommun har för avsikt att avsätta som naturreservat. Stadsarkitektkontoret ser inte denna placering som lämplig.

Det östra delområdet söder om Jungfrusundsvägen kan också påverka Jungfrusundsåsens rekreatioms- och naturvärden, men inte i samma omfattning. Områdets östra del ligger inom den mark, som Ekerö kommun har för avsikt att avsätta som naturreservat. Stadsarkitektkontoret förordar inte detta läge för nya skola. Dock kan eventuellt någon annan användning, som inte upptar lika stor yta, kunna prövas närmast intill Ledungsvägen.

Yta: ca 25 000 kvm
Ägande: Ekerö kommun

7. Mark för förskola som omlokaliseras

Ofta är förskolor och skolor lokaliserade i varandras närhet. Om förskoletomter kan lokaliseras till en alternativ plats kan istället marken utnyttjas för skola. Stadsarkitektkontoret förordad dock inte denna lösning då ytterligare mark för förskola inte heller är lätt att finna.

Slutsats

En lösning på kort sikt (1-3 år) måste sökas inom gällande detaljplaner för skolverksamhet. Planlagd mark för skola finns i Sandudden.

Stadsarkitektkontoret föreslår att:

- pågående detaljplaneuppdrag för Ekerö centrum väster om Ekerövägen utökas till att omfatta även delar av Tappströmsskolan med syfte att möjliggöra mer skollokaler för att täcka skolbehovet på halvlång sikt (3-10 år).
- återkomma med uppdragsbeslut för detaljplan för ny skola vid Brygga för att täcka skolbehovet på halvlång sikt (3-10 år).
- återkomma med uppdragsbeslut för ny detaljplan för Ekebyhovsskolan, för att möjliggöra ytterligare skollokaler.
- verka för att ytterligare skola ingår i kommande detaljplan för marken för Asknäs/Älvnäs-området. Vid planering av Asknästakten/Älvnäs/Brunna gårde ska ny skola ingå för att lösa skolbehovet på mer än 10 års sikt.

STADSARKITEKTKONTORET

Johan Andrade Hagland
Miljö- och stadsbyggnadschef

Monika Stenberg
Planchef